ליקוטי הלכות — הלכות שתפין

הַשֻּׁתָּפִין חוֹלְקִין בְּשָׁוֶה אֲפִלּוּ הִנִּיחַ אֶחָד מֵאָה וְהַשֵּׁנִי מָאתַיִם וְהַשְּׁלִישִׁי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת חוֹלְקִין הָרֶוַח בְּשָׁוֶה וְלֹא לְפִי הַמָּמוֹן:

עַל פִּי מַה שֶּׁכָּתַב רַבֵּנוּ (סִימָן סט) וּמוּבָא לְעֵיל כַּמָּה פְּעָמִים שֶׁשֹּׁרֶשׁ הַנְּפָשׁוֹת בַּעֲשִׁירוּת וְכוּ', עַיֵּן שָׁם:

וְעַל כֵּן הַשֻּׁתָּפִין כְּשֶׁנִּשְׁתַּתְּפִין יַחַד בְּמָמוֹנָם אֲזַי נִתְחַבְּרִים וְנִתְאַחֲדִים יַחַד כְּמוֹ הָאַחִין, כִּי כְּשֶׁנִּשְׁתַּתְּפִין נַעֲשֶׂה מָמוֹנָם אֶחָד וּכְשֶׁנִּתְאַחֲדוּ וְנִתְחַבְּרוּ בְּמָמוֹנָם אֲזַי נִתְאַחֲדִין בְּנַפְשׁוֹתָם, כִּי שֹׁרֶשׁ הַנֶּפֶשׁ בְּהָעֲשִׁירוּת כַּנַּ"ל. נִמְצָא, שֶׁהֵם כְּאַחִין מַמָּשׁ, כִּי הַקְּרָבַת הָאַחִין מִצַּד נַפְשׁוֹתָם שֶׁיּוֹנְקִים מֵאֵילָן אֶחָד, כְּמוֹ כֵן הַשֻּׁתָּפִין בְּמָמוֹנָם נִתְחַבְּרִין וְנַעֲשִׂין אִילָן אֶחָד, כִּי עִנְפֵי הָאִילָנוֹת הֵם הָעֲשִׁירוּת שֶׁבָּהֶם תְּלוּיִים הַנְּפָשׁוֹת וּכְשֶׁנִּתְחַבְּרִים בְּמָמוֹנָם נִמְצָא שֶׁנִּתְחַבְּרִין עֲנָפִים שֶׁל אִילָנוֹת נִפְרָדִין וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם אַחְדוּת. וְזֶה שֶׁרָגִיל בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה עַל פִּי הָרֹב לוֹמַר הָאַחִין הַשֻּׁתָּפִין, כִּי כָּל הַשֻּׁתָּפִין הֵם כְּאַחִין מַמָּשׁ מִצַּד נַפְשׁוֹתָם שֶׁנִּתְחַבְּרִין עַל יְדֵי הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל. וְעַל כֵּן יָפֶה תִּקְנוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה שֶׁיַּחֲלְקוּ בְּשָׁוֶה, כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ נִתְאַחֲדוּ וְכֻלָּם יוֹנְקִים מִמָּקוֹם אֶחָד עַכְשָׁו עַל יְדֵי הַהִתְחַבְּרוּת, כִּי נִתְחַבְּרִין וְנִתְאַחֲדִין מַמָּשׁ כַּנַּ"ל. וְעַל כֵּן כֻּלָּם שָׁוִין כְּמוֹ הָאַחִין שֶׁיּוֹנְקִים מִמָּקוֹם אֶחָד וְעַל כֵּן חוֹלְקִין הַיְרֻשָּׁה בְּשָׁוֶה. כְּמוֹ כֵן הֵם כְּאַחִין מַמָּשׁ וְיוֹנְקִים מִמָּקוֹם אֶחָד עַל כֵּן חוֹלְקִין בְּשָׁוֶה. וְאַף שֶׁבְּוַדַּאי אֵין יְנִיקַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּשָׁוֶה, אַדְרַבָּא, מֵחֲמַת זֶה תִּקְנוּ שֶׁיַּחֲלְקוּ בְּשָׁוֶה, כִּי אֵין הַיְנִיקָה מִשְׁתַּנֶּית לְפִי סַךְ הַמָּמוֹן, רַק לְפִי הַכֹּחַ וְהַטֶּבַע וְהַסְּגֻלָּה שֶׁל הָעֲנָפִים, דְּהַיְנוּ הַמָּמוֹן, אֲבָל לֹא לְפִי הַסַּךְ וּכְעֵין מַה שֶּׁבֵּאֵר רַבֵּנוּ בְּעִנְיַן הַפֵּרוֹת שֶׁהֵם הַבָּנִים שֶׁאֵינָם לְפִי סַךְ הַמָּמוֹן רַק לְפִי סְגֻלַּת הָעֲנָפִים, כִּי יֵשׁ עֲנָפִים שֶׁאֵינָם עוֹלִים רַק עֲשָׂרָה זְהוּבִים וְאַף עַל פִּי כֵן תְּלוּיִים בָּהֶם בָּנִים הַרְבֵּה וְכֵן לְהֵפֶךְ, עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב דְּבָרִים אֵלּוּ בַּמַּאֲמָר גְּוִלָּה. כְּמוֹ כֵן לְעִנְיַן הוֹלָדוֹת פֵּרוֹת הָרֶוַח לְהָרוֹיחַ בְּהַמָּמוֹן בְּוַדַּאי אֵינוֹ תָּלוּי לְפִי סַךְ הַמָּמוֹן רַק לְפִי סְגֻלַּת הָעֲנָפִים כַּנַּ"ל. וּכְמוֹ שֶׁאָנוּ רוֹאִין בְּחוּשׁ שֶׁיֵּשׁ אֶחָד מַרְוִיחַ בְּמֵאָה זְהוּבִים יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁאַחֵר מַרְוִיחַ בְּאֶלֶף וְהַכֹּל לְפִי סְגֻלַּת וְטֶבַע הָעֲנָפִים. וְעַל כֵּן אִלּוּ שֻׁנִּשְׁתַּתְּפוּ יַחַד וְיוֹנְקִים מִמָּקוֹם אֶחָד כַּנַּ"ל אִם הָיוּ רוֹצִים לַעֲשׂוֹת הַחֲלָקָה בֵּינֵיהֶם כָּרָאוּי לִתֵּן לְכָל אֶחָד הַמַּגִּיעַ לוֹ חֶלְקוֹ כְּפִי יְנִיקָתוֹ אֵין הַדִּין הַזֶּה מָסוּר לְבֵית דִּין שֶׁלְּמַטָּה, כִּי בְּוַדַּאי אֵין יְנִיקָתָם שָׁוָה, אַךְ אֵין מִי שֶׁיֵּדַע זֹאת כִּי אִם יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת וְעַל כֵּן תִּקְנוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה הַשָּׁוְאָה שֶׁיַּחֲלְקוּ בְּשָׁוֶה חֵלֶק כְּחֵלֶק, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִתֵּן לְכָל אֶחָד כְּפִי הַמַּגִּיעַ לוֹ בֶּאֱמֶת, כִּי אֵין מִי שֶׁיֵּדַע זֹאת כַּנַּ"ל. וּכְעֵין זֶה אִיתָא שָׁם בַּמַּאֲמָר הַנַּ"ל לְעִנְיַן יְרֻשַּׁת הָאָב שֶׁהָאַחִין חוֹלְקִין בְּשָׁוֶה הַיְרֻשָּׁה אַף שֶׁבֶּאֱמֶת בְּוַדַּאי אֵין יְנִיקָתָם שָׁוָה, עִם כָּל זֶה מֵאַחַר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְבֵית דִּין שֶׁלְּמַטָּה לֵידַע זֹאת צִוְּתָה הַתּוֹרָה שֶׁיַּחֲלְקוּ בְּשָׁוֶה וְיוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת מְסַדֵּר אַחַר כָּךְ כָּרָאוּי שֶׁנּוֹטֵל מִזֶּה וְנוֹתֵן לָזֶה, עַיֵּן שָׁם. כְּמוֹ כֵן הוּא מַמָּשׁ בְּכָאן, כִּי הַשֻּׁתָּפִין הֵם כְּאַחִין מַמָּשׁ כַּנַּ"ל:

וְעַל כֵּן אֵין הַשֻּׁתָּפוּת נִגְמָר בְּדִבּוּר רַק בְּקִנְיָן, דְּהַיְנוּ בְּאוֹתוֹ הַקִּנְיָן שֶׁגּוֹף הַחֵפֶץ נִקְנֶה וְנִמְכָּר מֵאֶחָד לְחַבֵּרוֹ לְגַמְרֵי, אוֹתוֹ הַקִּנְיָן צְרִיכִין לְשֻׁתָּפוּת וְאִם לָאו אֵין הַשֻּׁתָּפוּת חָל, כְּמוֹ שֶׁפָּסְקוּ שָׁם בְּשׁוּלְחָן עָרוּךְ עַיֵּן שָׁם. כִּי עִקַּר הַשֻּׁתָּפוּת הוּא קִנְיָן וּמְכִירָה לְגַמְרֵי כִּי עִקַּר הַשֻּׁתָּפוּת שֶׁמָּמוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹצֵא לְגַמְרֵי מֵרְשׁוּתוֹ וְנִכְנָס לִרְשׁוּת הַשֻּׁתָּפִין כִּי צְרִיכִין שֶׁיִּתְחַבְּרוּ וְיִתְאַחֲדוּ מַמָּשׁ כַּנַּ"ל. וְעַל כֵּן אַחַר שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ וְנִתְחַבְּרוּ יָחַד כַּנַּ"ל חוֹלְקִין בְּשָׁוֶה כְּמוֹ הָאַחִין כַּנַּ"ל:

אֵין הַשֻּׁתָּפוּת נִגְמָר בְּדִבָּרִים אֶלָּא בְּקִנְיָן וְכָל דָּבָר לְפִי קִנְיָנוֹ מִתְקַיֵּם שִׁתּוּפוֹ וְכוּ':

עַל פִּי מַה שֶּׁמּוּבָא בַּמַּאֲמָר הַמַּתְחִיל תִּקְעוּ וְכוּ' (סִימָן יד) לְהַמְשִׁיךְ שָׁלוֹם בָּעוֹלָם צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת אֶת הַכָּבוֹד לְשָׁרְשׁוֹ וְכוּ' וְאִי אֶפְשָׁר לְהַעֲלוֹת אֶת הַכָּבוֹד אֶלָּא עַל יְדֵי בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים. וּלְעוֹרֵר הַבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁמְּאִירִין לָהֶם אֶל הַמָּקוֹם שֶׁהֵם שָׁם. כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה מְאִירִין בְּשֹׁרֶשׁ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁעָלוּ בַּמַּחֲשָׁבָה תְּחִלָּה וְעַל יְדֵי הִתְנוֹצְצוּת הַנְּשָׁמוֹת מְאִירִין וְנוֹלָדִין נְשָׁמוֹת הַבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְגֵרִים, עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּדֵּל כְּבוֹד ה' יִתְבָּרַךְ וְזוֹכִין לְשָׁלוֹם עַיֵּן שָׁם. וְגֵרִים שֶׁמִּתְגַּיְּרִין בָּאִין תַּחַת כַּנְפֵי הַקְּדֻשָּׁה בְּחִינַת כַּנְפֵי מִצְוָה, בְּחִינַת וְכִבְדָּתוֹ בְּכָסוּת נְקֵיָּה, עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב. וְאִיתָא שָׁם בַּסּוֹף שֶׁכְּשֶׁנִּמְשָׁךְ הַשָּׁלוֹם אֲזַי יִתְבַּטֵּל כָּל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן מִן הָעוֹלָם, כִּי עִקַּר הַמַּשָּׂא וּמַתָּן הוּא עַל יְדֵי הַמַּחֲלֹקֶת, כִּי אִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה רְצוֹן הַמּוֹכֵר וְהַקּוֹנֶה בְּשָׁוֶה וְכוּ' בִּבְחִינַת וַיְהִי רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי מִקְנֵה לוֹט וְהַכְּנַעֲנִי אָז בָּאָרֶץ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם. וְלֶעָתִיד שֶׁיִּתְגַּדֵּל הַשָּׁלוֹם יִתְבַּטֵּל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן וְכוּ', עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

אֵין הַשְׁתָּפוּת נִגְמָר בִּדְבָרִים אֶלָּא בְּקִנְיָן וְכוּ'.:

עַל פִּי הַתּוֹרָה הַמַּתְחִיל תִּקְעוּ בַּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר הַמְדֻבָּר מִתּוֹכָחָה בְּלִקּוּטֵי תִּנְיָנָא (סִימָן ח), עַיֵּן שָׁם. וְהַכְּלָל, שֶׁעַל יְדֵי הַתְּפִלָּה, בִּבְחִינַת דִּין שֶׁל הַבַּעַל כֹּחַ, מוֹצִיאִין מֵהַסִּטְרָא אָחֳרָא כָּל חִיּוּת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁבָּלְעָה עִם כָּל עַצְמוּת חִיּוּתָהּ מַמָּשׁ, כִּי זֹאת הַתְּפִלָּה הַנַּ"ל עוֹמֶדֶת בְּבֵית הַבְּלִיעָה שְׁלָהּ עַד שֶׁהִיא מְכֻרַחַת לִתֵּן הֲקָאוֹת בִּבְחִינַת חַיִל בָּלַע וַיְקִאֶנּוּ וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף, בְּחִינַת אַתָּה פּוֹרַרְתָּ בְעָזְּךָ יָם שִׁבַּרְתָּ רָאשֵׁי תַּנִּינִים עַל הַמָּיִם וְכוּ', עַיֵּן שָׁם כָּל הַמַּאֲמָר. וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְקוֹל הַנִּגּוּן שֶׁיִּתְעַר לֶעָתִיד, שֶׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לִמְזוֹנָא דְּנִשְׁמָתָא וּמַכְנִיעִין מְזוֹנָא דְּגוּפָא שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵקֶב דְּסִטְרָא אָחֳרָא בִּבְחִינַת וְיָדוֹ אֹחֶזֶת בַּעֲקֵב עֵשָׂו. עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

אֵין הַשְׁתָּפוּת מִתְקַיֵּם בִּדְבָרִים לְבַד אֶלָּא בְּקִנְיָן וְכָל דָּבָר כְּפִי קִנְיָנוֹ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ:

עַל פִּי הַתּוֹרָה "צִוִּיתָ צֶדֶק" וְכוּ' (סִימָן כ"ג), עַיֵּן שָׁם. וְהַכְּלָל, שֶׁכָּל הָעֲבוֹדוֹת זָרוֹת תְּחוּבִים בַּמָּמוֹן וּמִי שֶׁנּוֹפֵל לְתַאֲוַת מָמוֹן, חַס וְשָׁלוֹם שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין שֶׁכָּל הַפַּרְנָסָה וְהָרֶוַח הוּא רַק מֵה' יִתְבָּרַךְ וְאוֹמֵר כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי וְכוּ' וּמַטְרִיד אֶת עַצְמוֹ בִּיגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת וּמְסַכֵּן אֶת עַצְמוֹ לְמֶרְחַקִּים בִּשְׁבִיל הַמָּמוֹן וְכוּ', הוּא עוֹבֵד כָּל הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁבָּעוֹלָם, אֲבָל הַנּוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בֶּאֱמוּנָה וּמְקַיֵּם דִּבּוּרוֹ בַּמַּשָּׂא וּמַתָּן, וְהַהֶן הֵן וְהַלָּאו לָאו וְאֵינוֹ מְשַׁנֶּה וּמַחֲלִיף דִּבּוּרוֹ אֲפִלּוּ בִּשְׁבִיל כָּל הוֹן דְּעָלְמָא וּמַאֲמִין שֶׁכָּל הָרֶוַח הוּא רַק מֵה' יִתְבָּרַךְ וְהוּא שָׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ וְאֵינוֹ נִבְהָל לְהוֹן וְכוּ' הוּא בִּבְחִינַת אַנְפִּין נְהִירִין בְּחִינַת שִׂמְחָה, בְּחִינַת חַיִּים, וּמְקֻשָּׁר בִּבְחִינַת שִׁבְעִים פָּנִים דִּקְדֻשָּׁה, אֲבָל הַמְשָׁקֵּעַ בְּתַאֲוַת מָמוֹן, שֶׁהוּא עוֹבֵד כָּל הָעֲבוֹדָה זָרָה כַּנַּ"ל, הוּא מְקֻשָּׁר בְּכָל הַשִּׁבְעִים פָּנִים דְּסִטְרָא אָחֳרָא שֶׁהֵם בְּחִינַת עַצְבוּת וּמָרָה שְׁחֹרָה, שִׁבְעִים אַנְפִּין חֲשׁוֹכִין, עֲבוֹדָה זָרָה בְּחִינַת מִיתָה, כִּי הַמָּמוֹן מֵמִית אוֹתוֹ מִשְּׁנֵי עוֹלָמוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְעִקַּר הַתִּקּוּן לְתַאֲוַת מָמוֹן הוּא עַל יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית וְעַל יְדֵי הִתְקַשְּׁרוּת לְצַדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בִּבְחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, כִּי אִלְמָלֵא מִלְּחָא לֹא הֲוֵי עָלְמָא יָכוֹל לְמִסְבַּל מְרִירוּתָא, הַיְנוּ שֶׁהָעוֹלָם מָלֵא מְרִירוּת מִדְּאָגוֹת וְטִרְדוֹת וְיִגְיעוֹת וּרְדִיפַת הַפַּרְנָסָה עַד שֶׁלֹּא הָיָה בְּאֶפְשָׁרִי לְסִבֵּל הַמְּרִירוּת הַזֹּאת שֶׁקָּשָׁה מִמָּוֶת, בְּחִינַת מוֹצֵא אֲנִי מַר מִמָּוֶת אֶת הָאִשָּׁה וְכוּ', שֶׁהוּא הַפַּרְנָסָה, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם. אַךְ עִקַּר הַחִיּוּת וְקִיּוּם הָעוֹלָם הוּא עַל יְדֵי הַצַּדִּיק הַשּׁוֹמֵר הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִית מֶלַח עוֹלָם, שֶׁהוּא מַמְתִּיק הַמְּרִירוּת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וּמְבַטֵּל תַּאֲוַת מָמוֹן וּמַכְנִיס אֱמוּנָה וּבִטָּחוֹן בְּלֵב יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְקַיֵּם הָעוֹלָם וְכוּ', עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב. וּמְבֹאָר שָׁם, שֶׁמֻּחְלָט זֶה כָּל מִי שֶׁחוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת נוֹפֵל בְּיוֹתֵר לְתַאֲוַת מָמוֹן, שֶׁהִיא בְּחִינַת שִׁמְד, עֲבוֹדָה זָרָה, בִּבְחִינַת 'וַיִּגָּרֵשׁ מִפָּנֶיךָ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְׁמֵד'. כִּי אֵין לוֹ מֶלַח לְהַמְתִּיק הַמְּרִירוּת וְכוּ', עַיֵּן שָׁם: